

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 24 (1715) 1990 m. liepos mėn. 3 d.

XXXV METAI Melbourne

Mūsų pagalba pasiekė Lietuvą

Birželio 16d. laimingai pasiekė Vilnių 60,000 kg. įvairių vaistų, kurios nuvežė trys sunkvežimiai iš Belgijos, V. Vokietijos ir Prancūzijos.

Sunkvežimius sutiko Lietuvos Sveikatos Apsaugos ministeris J. Olekas. Ta proga jis pasikalbėjo dėl tolimesnės pagalbos teikimo su konvojų lydėjusiu J.I. Marchuron, Prancūzijos Vaistininkų be sienų organizacijos pirmininku. Lietuvoje vaistų dalinimą prižiūrės mišri komisija, kuria sudaro Caritas, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, Gydytojų, Vaistininkų draugijos ir Sveikatos Apsaugos Ministerijos atstovai. Tas užtikrins paramos teisingą paskirstymą.

Birželio gale ir liepos mėnesį ruošiasi išvykti dar dvi sunkvežimių grupės su vaistais į mūsų kraštą. Šį kartą akcijoj dalyvaus ir Sveicarija.

Vaistų dovanas rinko įvairiuose Europos kraštuose sekančios organizacijos: Caritas, Tarptautinė Žmogaus Teisių Sąjunga, Maltos Ordenas, Vaistininkų be sienų Organizacija ir dar keletas. Šitas svetimtaučių organizacijas įtraukė į šį kilnų darbą Europos Lietuvių Bendruomenės. Labai daug pasidaravo mūsų išeivių Prancūzijos Bendruomenės pirmininkas R. Bačkis. Jis suorganizavo patį transportą, kurio išlaidos buvo padengtos Australijos lietuvių suaukotais pinigais. Tam tikslui Melbourne fondas pasiuntė telegrama 10,000 amer. dolerių, o po penkis - Adelaidės ir ALB Krašto Valdybos fondai. Taigi pirmieji ledai buvo pralaužti Europos ir Australijos lietuvių tarpininkaujant Dr. Bieliauskui, PLB Valdybos Pirmininkui.

Nuvežtų vaistų vertė galėtų siekti šimtus tūkstančių dolerių sumą, o mums kainavo tik transportas, na ir daug akcijos koordinacijos pastangų. Aišku, buvo rizikuojama, nes kito kelio nebuvo. Ateityje jau bus lengviau, nes turim daugiau patyrimo. Bus ramiau ir aukotojams, kai jie mato, kad jų duosnumas jau šiuo momentu padeda visai Lietuvai, ypač šiuo sunkiu momentu.

Gera mums sekasi ir su tiesiogine pagalba iš Australijos. Panevėžio infekcinės ligoninės direktorius pranešė padėkos telegrama, kad gavo Melbourne Fondo pasiųstus antibiotikus, o dar labai svarbių ir kartu brangių vaistų ir chirurginių reikmenų už dvidešimt tūkstančių dolerių vertę yra pakeliui į Lietuvą.

Vaistų vajas yra vienas iš prieinamiausių kelių konkrečiai pagalbai mūsų tautai. Iš gana ribotų išteklių galim suteikti milijoninę

Rašo Dr. Jonas Kunca

paramą siūsdami kitų aukotus vaistus, aišku tokius, kurių trūksta Lietuvoje. O ten trūksta 75% reikalingų vaistų! Lietuvos valdžia mus informuoja, kokių vaistų ir kitų gydymo priemonių daugiausia reikia šiuo metu. Aišku, aukų rinkimas, transporto organizavimas ir finansavimas reikalauja vikraus organizuotumo. Reikia ir gerų ryšių tarp visų kontinentų, kur vyksta Lietuvai pagalbos akcija.

Cia, Australijoje, nors turim keliose vietose fondus, neturim jokių nesklandumų. Telefonu susitariam su ALB Krašto ir Apylinkių Valdybom per kelias minutes ir nusprendžiam, kas ir ką padarys. Už tat ir buvom pirmieji iš užjūrio įgalinę šią skubios pagalbos suteikimą mūsų kraštui. Aukų rinkimo vajas čia irgi daug sklandesnis negu mūsų daug

skaitlingesnėse kolonijose S. Amerikoje ir Kanadoj. Patyrimas rodo, kad mūsų išeivijai reikia geresnio organizuotumo ir koordinacijos. Fondai, kurių vadovai nesugeba bendrai veikti, neatlieka tinkamai savo užduoties, o geriausiai atveju, veikia per lėtai, kai įvykiai reikalauja skubios akcijos.

Lietuvai dabar yra jautriausia vaistų problema. Greit jai truks ir kitokios ekonominės-technologinės paramos, kai tik kraštas galės savarankiškai tvarkytis. Vėl turėsim surasti kelius, kaip daugiau padėti su mažais kapitalais. Kiek pavartotų modernių mašinių ir instrumentų dar esančių geram stovjy surasim už menką kainą, o gal gausim ir dovanų. Viena yra aišku, kad be išlaidų negalėsim apseiti. Už tat išeivijos aukų vajas neturi sustoti po pirmo pasisėkusio žygio.

Mūsų pagalba Lietuvai

S.m. birželio mėn. 20 d. buvo gautas Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirm. Ričardo Bačchio pranešimas spaudai:

„Pirminis humanitarinės paramos Lietuvai sunkvežimių konvojus pervaziavo Lietuvos sieną šeštadienį 1990 m. birželio 16 d. Jį sutiko Lietuvos Sveikatos ministeris J.Olekas. J.Olekas turėjo dėl tolimesnės akcijos pasikalbėjimą su tarptautiniu „Vaistininkų be sienų“ pirmininku J.I.Marchuron, kuris lydėjo Prancūzų sunkvežimį.

Lietuvą vaistus išdalins Komisija, kurią sudaro: Caritas, Raudonojo Kryžiaus, Gydytojų, Vaistininkų sąjungos ir Sveikatos Ministerijos atstovai.

Konvojus buvo suorganizuotas Europos Lietuvių Bendruomenių iniciatyva, prie kurių prisidėjo finansiškai Australijos Lietuvių Bendruomenė. Pirmutinis bandymo - konvojus buvo sudarytas trijų 20 tonų sunkvežimių iš Belgijos, Prancūzijos ir Vokietijos.

Sis sėkmingas žingsnis atidaro kelią stambesnioms siuntoms. Antras, konvojus, prie kurio prisidės Sveicarija, ruošiamas birželio gale, liepos pradžioje. Pagal kraštus jau „Caritas“, „Tarptautinė Žmogaus Sąjunga“, „Maltos Ordinas“, „Vaistininkai be sienų“ organizacijos ruošia sunkvežimius. Jie veš pagal paskutinius nurodymus iš Lietuvos skubiausiai reikalingus produktus.

Lietuviai kurie nori konkrečiai prisidėti prie siuntų yra mielai kviečiami PLB kreiptis į savo kraštų

Bendruomenių atstovus.

Kitame savo rašte R.Bačkis rašo: „Prisikankinom bet laimėjom. Mūsų žygis pavyko ir dabar jaučiame, kad Europa pradeda judėti. Įrodėm, kad įmanoma padėti Lietuvai, kur tik 25 procentai medicininių poreikių yra užtikrinti.

Specialią padėką išreiškiu Dr. V.Bieliauskui, kuris visą laiką mus rėmė. Ačiū Australijos Lietuvių Bendruomenei, kuri padengė pirmasias transporto išlaidas.“

PLB valdybos pirm. Dr. V.Bieliauskas mums rašo: „Vilnių jau pasiekė 3 sunkvežimiai vaistų - svorio virš 50 tonų, už jų transportą apmokėta iš Australijos gautais pinigais. Pirmas sunkvežimis buvo iš Prancūzijos (20 t.), antras iš Vokietijos (virš 10 t.) ir trečias iš Belgijos (20 t.). Nuvežta antibiotikų, analgesinių vaistų, injekcijoms švirkštų, operacijom įrankių ir kt. Garbė Australijos lietuviams.“

ALB Krašto valdyba

Palkydelio malda į palaimintą J. Matulaitį

Kun. Ant. Valantinas

*Kilnisis Matulaiti! Tu spindi lyg saulė,
Lyg užtekanti rytmečio šviesi aušra.
Subėga tūkstančiai kasmet prie
Tavo kaulų,
Ir guodi Tu visus lyg motina gera.*

*Ir aš čia ateinu kaip elgeta, kaip skurdžius,
Praužęs savo dvasios nuostabius turtus.*

*Sėtoniška jėga, mane tamson paguldžius,
Nelėidžia pasikelti į saulėtus kraštus.*

Šviesos aš trokštu ir todėl Tavęs maldauju:

Padėk man išsiveržti iš klaidų tamsos,

Paberk man savo meilės spindulių nors sauja,

Įkvėpk nors dalį mūsų protėvių narsos,

Kad aš pajėgčiau grumtis su klasta šėtono,

Kad suliepsnočiau Kristaus meilės ugnimi,

Kad vėl atgimčiau aš dėka Tavo malonės,

Kad liktų mano kenčianti širdis rami.

Palaimintasis Jurgis Matulaitis
1871 - 1927

Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnytinė šventė yra liepos mėn. 12d.

JAV Kongresmenai reikalauja blokados panaikinimo

Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso Atstovų Rūmai didele balsų dauguma pasisakė prieš amerikiečių pažangios aukštosios technologijos gaminių pardavimą Sovietų Sąjungai, kol sovietų vyriausybė nepanaikins prieš Lietuvą paskelbtos ekonominės blokados, kuria siekiama nuslopinti Lietuvos nepriklausomybės siekius. Prezidentas Bush'as buvo paraginęs Kongresą patvirtinti per viršūnių susitikimą su Gorbačiovu pasirašytą

sutartį dėl pažangios aukštosios technologijos gaminių pardavimo Maskvai.

Kongresmenas Durbin, demokratas iš Illinois valstijos, aiškindamas kodėl priešinasi technologijos gaminių pardavimui sovietams, pasakė, nors Sovietų Sąjunga jau pradėjo žengti į taiką, ji dar nepakankamai pasistūmėjo pirmyn: Maskva vis dar nesiryžta atverti geležinės uždangos kuri yra užleista ant Pabaltijo kraštų.

LIETUVIAI IR RUSAI

Dviejų tautų ryšiai praeityje ir dabartyje

Kai Lietuvos pripažinimo nepriklausoma valstybe klausimas sunkiai sprendžiamas Vakarų šalyse, mūmose kyla mintis, kad nesumažinus mūsų aktyvumo „Vakarų fronte“, reiktų paieškoti nuosirdesnių ir mažiau savanaudiškų draugų kitur. Taigi mūsų akys nukrypsta į rytus, o ten, kaip gerai žinome, gyvena rusai. Su rusų tauta mes ilgus amžius gyvenoma artimoje kaimynystėje. XIII-XIV a. Lietuva valdė didelius rusų žemių plotus. Tada tikroji Lietuva sudarė gal tik dešimtadalį Lietuvos didžiosios kunigaikštijos žemių. Bet po Liublino unijos, praradus Smolensko sritį, Lietuvoje rusų tebuvo tik apie 3%. 1795-1915 m. Lietuva buvo carinės Rusijos imperijos dalis, o nuo 1940 m. ligi dabar - jos kolonija. Mūsų tautai noroms nenoroms tenka su rusais geru ar piktuoju bendrauti ir kažin ar dar greit pajėgsime nuo jų „atsikabinti“ - per daug esame ekonomikai prie Rusijos prišti.

Taigi labai svarbu pažinti rusus. Jie, kaip ir kiekviena kita tauta, turi gerų ir blogų savybių. Neigiamas savybės: žiaurumas, nesaikumas, neveiklumas, stoka iniciatyvos, pilietinės drąsos, paviršutiniškumas, nepatrauklumas, besaikis girtavimas, keikimasis, nepareigingumas ir daugelis kitų ypatybių. Iš kitos pusės, teigiamos ypatybės: nuosirdumas, energingumas, kantrumas, trumpas patvarumas, drąsa, sugebėjimas spartietiškai tenkintis mažu, pakęsti vargą, skurdą, alkį, pasyviai kentėti. Nuo amžių rusas karys pasižymi fatalizmu ir pasyvumu. Įsakymą priima ir vykdo ligi kraštutinumų.

Nuo seniausių laikų rusų tauta daug kentėjo. Ilgus amžius jie mokėjo totoriams duoklę, didžiajam chanui ir jo žemių paveldėtojams. Beveik 200 metų kentėjo baudžiavai. XVIII a. pradžioje jie nesipriešindami žuvo Petro I vykdomuose Peterburgo ir Kronštado stovybų katogiškuose darbuose. Jie buvo plakami „už tingėjimą“. Pasakojama, kad visa tai kantriai iškentėdavo: plakamųjų nė nereikėdavo prišti. Nuo smūgių parkritę ant žemės, vėl stodavosi ir duodavosi plakami.

Rusijos valstybiškumas reiškėsi caro valdžios dievinimu. Rusijos senatas pagarbiai atsisodavo ir nusilenkdamas caro karininkams. Rusai retai temaištaudavo. Jie priprato visko bijoti, ypač žmogaus su unifroma, beldimosi į duris. Rusų valstiečiai be galo skursdavo, tuo tarpu didikai bei karininkai, dvarininkai besaikiai lėbaudavo, pralošdami ne tik savo kapitalus, bei ir dvarus.

Iš kitos pusės, buvo humaniškoji Rusija. Prisiminkime rusų intelektualus, rašytojus, filosofus, kultūrininkus: M.Lomonosovą, A.Sumarakovą, A.S.Puškiną, M.J.Lesmontovą, L.Tolstojų,

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

N.V.Gogolį, V.Bielinskį, A.Cechovą, K.Balmontą, N.Berdiajevą, V.Solovjovą, prie jų pritapsi mūsų Jurgį Baltrušaitį - kiek daug jie davė Rusijai ir visai žmonijai šviesių, giedrių minčių. Daugelis jų užtarė lietuvius ir jiems padėjo, Kai kūrėsi nepriklausoma Lietuva, steigiantis mokslo ir administracijos įstaigoms, nesavanaudiškai jai padėjo pasaulinio garso profesoriai L.Karsavinas, A.Jaščenka, J.Lappo, N.Pakrovskis, administratoriai bei teisininkai P.Veriovkinas, S.Vorobjovas, eilė karininkų ir kt.

Nuo 1917 m. spalio revoliucijos Rusijoje viskas pasikeitė. Tarp carinės ir sovietinės Rusijos nėra tęstinumo. Bolševizmas buvo rusų tautai primestas jėga bei apgaule. Didžiama to meto komunistų veikėjų bei politbiuro nariai nebuvo rusai. Rusai be galo nelaiminga tauta. Jie visą laiką kentėjo ir dabar kėčia nuo savo neprotinių ir nežmoniškų vadų. Rusija neteko daugybė žmonių, tikrosios Rusijos žemės apleistos, tikiai išnyko. Rusas nebemoka išsiauginti žemės derlių. Tvirtinama, kad gulaguose bei kalėjimuose žuvę daugiausia rusų. Atėmus nuosavybę, rusi nebebuvo noro dirbti - daugybė rusų tapo tinginių tauta. Jie viskuo nusivylė, net ir pastaruoju metu paskelbta „perestojka“. Blogiausia, kad rusai nebeturi vidinių jėgų atgimti, kurias, ačiū Dievui, turi lietuviai ir kitos nerusų tautos. Jie nebesistengia nugalėti vergijos metais išugdytą tingėjimą, nerūpestingumą. Po 70 metų trukusio religinio genocido sunku jiems grįžti prie Dievo.

O vis dėlto Rusijoje yra nemaža šviesių žmonių, kurie ir sunkiausio režimo sąlygomis puoselėjo žmoniškumo idėjas. Mums lietuviams prisimintinas rusas disidentas Sergiejus Kovaliovas, energingai gynęs lietuvių disidentų bylą Vilniuje ir dėlto kalintas Liubliankoje. Kitas mūsų gynėjas - garsusis mokslininkas akademikas Andriejus Sacharovas, memorandumais ir geru žodžiu užtaręs lietuvių disidentus ir dėlto nukentėjęs. (Mirė šiais metais).

Šių eilučių autoriui teko palaikyti kai kuriuos korespondencinius ryšius su garsiuoju rusų akademiku kalbininku - baltistu dr. Vladimiru N.Toporovu (gim. 1928 m.Maskvoje). Jo kalbos rytinė veikla reiškiasi daugiau kaip 30 metų. Per tą laiką jis yra paskelbęs apie 1200 mokslinių studijų, kurių dalis iš baltistikos bei lituanistikos srities. Jis pabrėžia Lietuvos valdovų, ypač Mindaugo, platų geopolitinį požiūrį, blaivimą,

politikos praktiškumą ir lankstumą. Jis pagiria Mindaugą ir Jogailą su Vytautu, kad pasirinko krikštą iš Vakarų Katalikų bažnyčios, o ne iš Rytų, nes „reikėjo spirtis prieš slaviškąjį elementą“. Esą jei krikštą būtų priimtas iš Rytų bažnyčios, Lietuvą būtų ištikęs jos rytinių - Naugarduko, Gardino, Lydos, Ašmenos, Dysnos, Borisovo, dalies Minsko ir kitų žemių likimas.

VI. Toporovas savo studijose įrodė, kad senovėje baltų tautų ribos siekė toli į rytus (net ligi Maskvos). Aukštutinio Dniepro intakų srityje jis (kartu su O.N.Trubačevu) pasiremiami vandenvardžiais, suskaitė net 800 baltiškų kilmės vandenvardžių bei vietovardžių.

Neseniai „Soglasije“ žurnale (Nr. 14), jis paskelbė lietuviams labai palankų „Laišką iš Maskvos“, kurį lietuviškame vertime persispausdino „Liter. ir meno“ savaitraštis (Nr. 20). Kalbėdamas apie blokadą, jis pasmerkia įsisiautėjantį čaliuką (rusą internacionalistą), kuris „vidur dienos visų žmonių akyse vartoja smurtą prieš vaiką, moterį, senį, prieš fiziškai silpnesnį, prieš niekuo jam nenuskaltusį, nebent, kaip Krylovo pasakėčioje, - Tu kaltas tik dėl to, kad norisi man valgyt“. toliau rašo: „Ir štai šiandien mūsų akyse prieš Lietuvą, išniekintą mūsų sesę, imamasi baisių priemonių... Už padarytą blogį teks mokėti šinteriopa, ir dar ilgai mokės vaikų, anūkų ir proanūkių kartos savo suluošintais gyvenimais“. N.Toporovas Rašo, kad „banditas toli gražu ne visuomet vartoja peilį“. Tas pats šiandien yra Lietuvoje“. Pasmirkęs blokados priemonės, straipsnio pabaigoje rašo, kad „internacionalistas neatstovauja nei rusų liaudžiai, nei netgi visoms mūsų šalies tautoms“.

Galvę Lietuvoje išleistą antrąją laidą „Mūsų Lietuvos“ I tomą, jis mums rašo: „Šios knygos išleidimas lemtingomis Lietuvai dienomis man turi didelę simbolinę reikšmę. Ir aš, ir mano artimieji, draugai, kolegos ir daug rusų žmonių šiomis dienomis yra širdyje su jumis, linki Lietuvai laimingo gyvenimo ir lietuvių žygdarbį vertina kaip pavyzdį mums visiems“.

Taigi nūdien Rusijoje reiškiasi stiprios intelektualinės demokratinės jėgos. Tikėkime, kad jos supras ir mūsų tautos laisvės troškimus.

Spaudos agentūros praneša, kad Turmaloje, Latvijoje įvyko neseniai atkurto „Baltijos Tarybos“ antrasis posėdis. Jame dalyvavę trijų Pabaltijo kraštų Aukščiausųjų tarybų pirmininkai ir ministrai pirmininkai, apžvelgė Vašingtono viršūnių susitikimo rezultatus, ypač kiek jie liečia Pabaltijo respublikas. Susitikimo dalyviai taip pat tarėsi dėl suderintos trijų Pabaltijo respublikų politinės veiklos kovoje už Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės įtvirtinimą. Baltijos Tarybos steigiamajame dokumente įsakmiai pabrėžiama, kad Lietuva, Latvija ir Estija turi bendromis jėgomis siekti atkurti pilną valstybinę nepriklausomybę.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Naujas Europos padalinimas? Rumunijos ambasadorius Paryžiuje Paleologu „Le Monde“ laikraštį teigia, kad Amerikos ir Sovietų Sąjungos prezidentai susitikę Maltoje pasidalino Europą taip: Gorbaciovas į Vakarų įtakos sferą sutiko perleisti Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją ir Rytų Vokietiją su sąlyga, kad Juodosios Jūros valstybės Rumunija ir Bulgarija liks Sovietų įtakoje. Tokio susitarimo būvimą patvirtina vykę rinkimai Rumunijoje. Pralaimėjusios opozicinės partijos Rumunijoje jau seniai tvirtino, kad kraštą bebevaldo tie patys komunistai tik kitu vardu. Taip pat Bulgarijoje, rinkimus laimėjo buvusi komunistų partija pasivadavusi socialistų partija, o opozicinės partijos buvo persekiojamos. Dar prieš paskelbiant rinkimų rezultatus į Bukareštą atvyko aukšti sovietų kariuomenės pareigūnai perimti krašto valdymą. Kalbama, kad pati revoliucija nuversti Maskvai nepatinkimą Ceausescu buvo suorganizuota Maskvoje. (Europos Lietuvis Nr. 22, 1990)

Kopenhagoje prasidėjo Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos antrasis susirinkimas žmogaus teisių klausimais. Jo dalyviai apžvelgs žmogaus teisių apsaugojimo plotmėje padarytą pažangą po paskutinio susirinkimo Paryžiuje lygiai prieš vienerius metus. Kopenhagos susirinkime dalyvauja ir Apaštaltų Sosto delegacija: Vatikano sekretorius santykiams su valstybėmis arkivyskupas Sodano, jo pavaduotojas prelatas Tauran ir kiti trys delegacijos nariai. Be trisdešimptenkių Europos kraštų, Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados atstovų, Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos susirinkime Kopenhagoje pirmą kartą stebėtojo teisėmis dalyvauja ir Albanijos delegatas. Spaudos Agentūros praneša, kad Kopenhagoje vykstanti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija žmogaus teisių klausimais atmetė trijų Pabaltijo respublikų prašymą, kad estų, latvių ir lietuvių atstovam būtų leista stebėtojų teisėmis dalyvauti konferencijoje.

Lietuvoje mirė Gudžiūnų klebonas kunigas jubilatas Antanas Imbras. Laidotuvių pamaldos įvyko Gudžiūntose. Po pamaldų velionio palaikai buvopervežti į Pernaravą ir ten palaidoti. Velionis kunigas jubilatas Antanas Imbras buvo sulaukęs 78-nerių metų amžiaus, kunigu buvo išventintas prieš 54-verius metus. Mūsų turimomis žiniomis tai jau dešimtas šiomet Lietuvoje ir trečias Kauno arkivyskupijoje miręs kunigas.

Popiežius Jonas Paulius II-sis privačioje audiencijoje priėmė Tibeto budistų dvasinį vadovą Dalai Lama. Susitikime buvo kalbama apie didžiulias šiuolaikiniai žmonijai rūpimas problemas apie pasaulio religinių bendruomenių tarpusavio dialogo vystymo galimybes. Kaip pastebi Vatikano radijo dienraštis, Popiežiaus susitikimas su Dalai Lama didžiai patarnavo katalikų Bažnyčios santykių su nekrikščioniškomis religijomis bendruomenėmis sustiprinimui.

TĒVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieladažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaيدا. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos kreipimasis į pasaulio krikščioniškas partijas ir visų konfesijų krikščionis

Broliai,

Kreipiamės į jus sunkią mūsų gyvenimo valandą. Vadovaudamasis prigimtinę tautų apsisprendimo teise ir nepriklausomybę ir mūsų tautos didžiosios dalies suteiktu jam mandatu, Lietuvos parlamentas 1990 metų kovo 11 dieną paskelbė atkurias nepriklausomą Lietuvos Respubliką ir tuo nutraukė politinius ryšius su Sovietų Sąjunga beveik 50 metų prievarta mus laikiusią savo sudėtyje pagal 1939-ųjų metų Ribbentropo-Molotovo pakto susitarimus ir po to sekusius inkorporavimą pateisinančius dokumentus. Paskelbdami nepriklausomybę mes žengiamo žingsnį į Europos šalių tarpą, nes europinio modelio valstybių struktūroje matėme ir matome mūsų ateitį. Nutraukdami politinius ryšius su Sovietų Sąjunga mes stengiamės sąžiningai ir džentelmeniškai išlaikyti ekonominius ryšius su ja ir nenutraukti jokių ekonominių sutarčių sudarytų iki 1990 metų kovo 11 dienos. Tačiau, mūsų ekonominis bendradarbiavimas su Sovietų Sąjunga po nepriklausomybės atkūrimo tęsiasi neišvengiamai, nuo kovo 11-os iki balandžio 18-os, kai Sovietų Sąjungos vyriausybė baudama mus už siekimą būti laisvais ir nepriklausomais politiškai, pradėjo Lietuvos ekonominę blokadą, vienašališkai nutraukdama taip jos pačios puoselėjamas ekonominius ryšius ir atsisakydama vykdyti ekonominius įsipareigojimus. Ekonominę blokadą lydi grubiais būdais tiekiamų ir prekybinių ryšių su kitomis šalimis uždraudimas, susisiekimų per valstybinę sieną ir tarptautinių komunikacijų šurkštus apribojimas pasitelkiant netgi Sovietų Sąjungos ginkluotąsias pajėgas.

Negatyviai tęsiasi ir Lietuvos Respublikos nepripažinimas iš visos eilės, nors mums ir palankių, Europos ir Pasaulio valstybių. Mūsų jauna Respublika atsidūrė sunkioje ir tragiškoje ekonominėje būklėje, nes per 50 metų besitęsiantį religinės, tautinės, kultūrinės ir ekonominės prievartos laikotarpį, 1940-ais - 1990-ais buvusioji Lietuvos ūkio struktūra buvo visiškai suardyta, senieji ryšiai su demokratinėmis valstybėmis brutaliai nutraukti o naujasis mūsų ekonominis pagrindas buvo paverstas kolonijine žaliavų perdirbimo baze įjungta į sovietinio ūkio sistemą. Todėl šiandien, vienašališkai nutraukus kūro, žaliavų, daugelio būtiniausių prekių tiekimą iš Sovietų Sąjungos į Lietuvą, mums patiems, kiek tai įmanoma, sąžiningai vykdant buvusius ir naujus ekonominius įsipareigojimus ir negalint viso to įsigyti iš kitų pasaulio šalių, Lietuvos žmonėms išskyla baisi naujo genocido grėsmė. Paėliui užsidaro fabrikai ir gamyklos, daugėja bedarbių, jra finansinė sistema, neišvengiamai artinasi diena, kai išseks kuro atsargoms išsijungę elektros ir vandens tiekimo stotys, sustos duonos kepyklos, mėsos ir pieno perdirbimo įmonės, apmirs transportas, įskaitant maisto gabenimo, medicinines pagalbas,

ugnesių automobilius ir laidojimo katafalkus. Pabrėžiame, kad visatai daroma baudžiant mūsų tautą už savo apsisprendimo teisės realizavimą po 50 metų trukusios aneksijos ir neatsižvelgiant į pačios Sovietų Sąjungos gyventojų patiriamą žalą, nes ekonominė blokada prieš mus atsigrėžia ir prieš Sovietų Sąjungą, ten taip pat negaunama ta produkcija, kurią gamino mūsų gamyklos ir įmonės.

Sitokios katastrofos akivaizdoje mes negalime likti neveiklūs ir jaučiame neatidėliotiną reikalą maldauti jūsų pagalbos. Tinkamą pagalbą mes jau esame gavę prieš 70 metų, kai pirmojo pasaulinio karo sukuriuose atsidūrėme panašioje būklėje ir ieškojame kelio į nepriklausomybę. Tada, 1917-ais metais, leidžiant popiežiui Benediktui XV, į kurį kreipėsi Lietuvos delegacijos, Lietuvos ganytojai galėjo prašyti pasaulio vyskupų bet kurią bažnytinę šventės dieną paskelbti dieną, kurią bažnyčiose būtų viešai meldžiamasi ir renkamos aukos lietuvių vargių

palengvinti. Sis paraginimas paskatino pasaulio katalikus melstis ir aukoti daugiau kaip trejus metus, o tas suteikė neįkainuojamą dvasinę, moralinę ir materialinę pagalbą tada atgimstančiai mūsų Valstybei.

Su dėkingumu prisimindami praeityje parodytą gailėstingumą, šiandien vėl tikime Jūsų, mylimi broliai, pagalbos. Prašome Jus kreiptis į savo vyriausiuosius ganytojus, kad jie teikūsi paskirti pasaulinę dieną maldų ir aukų Lietuvai - tam kraštui, kurio ištikimybė Kristui gerai žinoma pasaulio krikščionims. Kreipdamiesi į krikščioniškų partijų vadovus, prašome jų daryti kuo didesnę įtaką savo vyriausybėms, kad jos kuo greičiau pripažintų mūsų Lietuvos Respubliką. Tuo mums irgi bus suteikta neįkainuojama parama, įveikiant ekonominės blokados gniaužtus ir grįžtant į Europos ir pasaulio valstybių tarpą.

Tikimės iš Jūsų visokeriopos paramos!

Tepadedą Jums ir mums Visagalis Dievas!

Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdyba
Vilnius, 1990.V.29

Juodieji birželiai

Pirmoji Sovietų Sąjungos okupacija 1940 m. birželio 15d. pravėrė duris visoms negerovėms. Kuriam lietuviui nenudiegt per širdį neištikimo piliečio numesta gelė ant okupanto tanko? Kuris patriotiškai auklėtas mokinys ar karys neįjutė pašaipos, pažeminimo ir pasityčiojimo? Kuris ūkininkas nesišaipė iš „raudonųjų gurguolių“ komedijos? Kas, jei ne mokinys tinginėlis, dabar atlape raudoną žvaigždutę prisisekęs ar užsilvėjęs mėlyną milicininko uniformą, buvusiams klasės draugams išdidžiai aiškino: dabar mūsų valdžia. Ir juo toliau, juo stipriau. Bolševikinė mašinerija, kasdien tepama melo ir propagandos alyva, dūzgė dieną naktį prie ramių gyventojų durų, po langais, širdį ir galvą plėšė tardymų kambariuose, kur adatos į panages buvo kuo ramiausiai kišamos, kad pasirašytum, kad savo brolių, motiną ar tėvą išduotum, kad draugus sektum ir pasakytum, jog jie dar myli savąją Lietuvą. Kol tauta bus gyva, amžiais neišnyks užrašyti ar išlūpti ir lūpas eję prisiminimai apie birželinis ešelonus, sunkių tremtį ir mėtomus iš riedančių vagonų vaikų lavonėlius. Tauta niekada nepamirš ne siaubingosios nacių okupacijos, išsiliejusio kruvino keršto, kurio baisiuose verpetuose žuvo masės nekaltų Lietuvos piliečių. Prie jų paminklo niekada nenustos liepsnoti žvakutės, kalbančios apie klaidingų idėjų trapumą. Panašios žvakutės pradeda liepsnoti ir prie partizanų kapų, tų šventų vietų, kuriomis nusagstyta jau visa mūsų didvyrių žemė.

Po penkiasdešimt metų tokia tamsiame besitęsiančios okupacijos fone Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo įgyvendinimas plevėna vis dar prieš tas pačias, anuomet Dekanazovo pastatytas, dumplės, dabar minamas raudonojo režimo paliktonių, taigi ir Gorbačiovo. Su pastarojo suktais ir neaiškiais planais reikia skaitytis, jo reikalavimus svarstyti, jo kareivių

siautėjimus pergyventi, ekonominę blokadą ir sankcijas iškentėti ir ieškoti durų tame mažesniųjų tautų naikinimo labirinte. Jeigu jau kalbėtume apie politinę tarptautinę teisę, kuri iš tikrųjų tik studijų knygoje beatrandama, tos aplinkybės, trukdančios nusikratyti okupantu šiuo metu mums yra pats juodžiausias taškas okupacinės tamsos fone. Nei 1940-tųjų, nei 1941-mųjų birželiai nebuvo skirti pasitarimams ar posėdžiams. Maskva neklausė, ko mes norime ir ko nenorime. Tankai, užmaiti durtuvai ir pataikūnai išdavikai buvo vienintelis „susitarimas su liaudimi“. Šių metų birželiš kitoks. Dėl paskelbtos nepriklausomybės įgyvendinimo reikia tartis, ieškoti kompromisų, reikia pakęsti spaudimus ir grasinimus, reikia išklausti Gorbačiovo visam pasauliui skelbiamą sarkazmą apie Vytautą Landsbergį, „nuotykių ieškotoją“. O dalykas, rodo, toks nepainus: neprašytas atėjai, susiprask išėiti. Kol šitokia formulė bus ignoruojama, visos kitos užuolankos - tai tik naujų pavadinimų ieškojimas okupacijai pateisinti ir ją pratęsti. Laisvės siekiuose per 50 metų sudėjome daug aukų gyvybėmis, kentėjimais, gulagais. Šiandien - adatos ne į panages. Daugiau į savigarbą ir ne tardymų požemiuose, bet su šypsena prie derybų stalo. Reikia apdairuoto. C.S.

(Tėviškės Ziburiai* Nr. 24)

Pabaltijo respublikų pasveikinimas Švedijai

Pabaltijo respublikų Aukščiausųjų Tarybų pirmininkai pasveikino Švedijos karalių Karolį Gustavą Švedijos tautinės šventės proga. Sveikinimo laiške dėkoma už švedų tautos paramą Pabaltijo kraštams, reikiama pabaltiečių pasiryžimas išplėsti ir sustiprinti draugiškus ryšius su kaimyninėmis valstybėmis.

Nėra reikalo klupčioti prieš Gorbačiovą

„Nesilenkime prieš Gorbačiovą, negarbinkime jo ir nekelkime į padanges, o verčiau blaviai įvertinkime Sov. Sąjungoje esamą padėtį, aiškiai ir dosniai paremkime Rytų Europos tautas“, pažymėjo Europos Parlamento vicepiram. italis Roberto Formigoni Italijos katalikų dienraščiui „Avvenire“ duotame interview. Besaikis Gorbačiovo garbinimas sudaro nemalonų įspūdį, kalbėjo Formigoni, stabina ir Vakarų palinkimas pasiduoti abstrakčioms svajonėms, vietoje blaviai žvelgti į tikrovę, į dramatiškas problemas su kuriomis susiduria Kremliaus vadovai. Formigoni pažymėjo, kad Gorbačiovas Sąjungoje yra vis mažiau mėgiamas, vis labiau jaučiamas nusivylimas jo veiksmis, vis dažniau pasigirsta nepritarimo balsai, gausėja dabartinės valdžios priešininkų būriai, stiprėja tautiniai sąjūdžiai, jau nekalbant apie dramatišką ekonominę Sąjungos padėtį. Jeltinas tai tik ledkalnio viršūnė. Formigoni įsitikinimu, didieji istorijos pasikeitimai galbūt yra susiję su asmenybėmis, bet juos brandina tautos ir įvykių eiga. Nėra jokio reikalo nuolat klupčioti prieš Gorbačiovą. Demokratizacijos procesui Sąjungoje būtų labiau patarnaujama, jei Vakarai nuolat ir ryžtingai reikalautų vykdyti pertvarką, kuri žadama, bet nevykdoma. Formigoni čia priminė ir Lietuvą, išreiškė nusivylimą Vakarų neryžtingumu Lietuvos klausimu. Laisvės ir nepriklausomybės trokštančiai 50 metų vergavusiai tautai, pažymėjo Formigoni, mes siūlome dar kiek kantriai pavergauti, nes mūsų draugas Gorbačiovas negalys patenkinti jų teisėtų reikalavimų. Tokie kompromisai ne tik nepatarnauja reformų vykdymui, bet, priešingai, sustiprina naująjį režimą. Susidaro įspūdis, kad Vakarai bijo bet kokių naujovių, ypač staigių pasikeitimų. O Rytų Europos tautom dabar, labiau negu bet kada, kaip tik reikia Vakarų pagalbos. LRTV

Ekonominė padėtis Lietuvoje

Iš Vilniaus gautomis žiniomis, LA Taryba svarsto krašto ekonominę padėtį. Spaudos agentūros rašo, kad ekonominėje blokados pasekmėje ekonominė padėtis Lietuvoje yra sunki: daugiau kaip keturi šimtai pramonės įmonių turėjo sumažinti darbo valandas, kai kuriose įmonėse darbas visiškai nutrauktas. Bedarbių skaičius siekia apie 50 tūkstančių: 17-ka tūkstančių pramonės įmonių darbininkų ir įstaigų tarnautojų buvo išleisti į apmokamas atostogas. Krašto ekonominė padėtis buvo svarstoma ir Lietuvos komunistų partijos centre komitete. Pirmasis sekretorius Brazauskas, tarp kita ko, savo pranešime pasakė, kad Lietuvos problemai išspręsti reikia nedelsiant pradėti derybas su Gorbačiovu. Apžvalgininkai šia proga atkreipia dėmesį, kad Brazauskas tikrai nieko naujo nepareiškė. Lietuvos vyriausybė, rašo spaudos agentūros, nuo kovo vienuolikto dienos, o ypač po ekonominės blokados paskelbimo, nuolat ragina Maskvą užmegzti su Vilniumi derybas, bet Maskva iki šiol atsako sėstis prie derybų stalo.

Pokalbis su Italijos Lietuvių Bendruomenės pirmininku Mons. Vincentu Mincevičium

I Milaną vykau pakviestas vietinio Kultūros Centro „Giancarlo Peucher“ būti pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16 minėjime, suruoštamame šio Centro vadovų. Minėjimas prasidėjo pamaldomis Milano katedroje. Sv. Mišias koncelebravo su manimi katedros klebonas prel. Angelo Majo ir lietuvis kunigas prof. Tasius Ereminas. Jautrų žodį gausiai miniai tikinčiųjų tarė klebonas, kviesdamas visus melstis už greitą ir laimingą Lietuvos prisikėlimą bei jos įsijungimą į laisvųjų Europos tautų šeimą.

Po pamaldų sekė oficialioji minėjimo dalis puošnioje Gobelenų salėje katedros muzėjuje. Rinktinės publikos tarpe, viršijusios 300 asmenų, matėsi Lombardijos srities valdžios bei Milano savivaldybės atstovai. Buvo atvykę taip pat atstovai iš Sarmede ir Pavia miestų, kuriuose praėjusią vasarą vyko Lietuvos meno bei iliustracijų vaikų knygoms parodos.

Iškilmingą posėdį atidarė Dr. Cesare Grampa. Man teko kalbėti pirmajam gana sunkia tema: „Lietuvos - Milano santykiai amžių bėgyje“. Kadangi laiko buvo skirta labai mažai, tai paliečiau tikrai kai kuriuos sARBesnius faktus, kaip popiežiaus Innocenzo IV bule išsiustą iš Milano liepos 17 dieną 1251 metais, kuria Mindaugui suteikiama karališka karūna kaip valdovui katalikui. Tai buvo pats pirmasis Lietuvos valstybės pripažinimas „de jure“. Klausytojai net subruzdavo sužinoję, kad tai buvo padaryta Milane ir kad jie yra, tam tikra prasme, Lietuvos „krikštavėliai“.

Plačiau paliečiau milaniečių Bona Sforza, Didžiąją Lietuvos kunigaikštienę ir Lenkijos karalienę, ištekėjusią 1518 metais už Zigmanto ir Adomą Mickevičių, kuris 1848 metais buvo sustojęs su savo kariškiais lenkais ir lietuviais Milane ir miesto aikštėje pasakė svarbia kalbą liečiančią kovą už tautų laisvę ir raginančią milaniečius įsijungti į ją. Perskaiciau jo ilgėsingą įvadą į „Ponas Tadas“ - Lietuva, Tėvyne mano... kas sujaudino publiką.

Iškėliau taip pat milaniečio Achille Ratti - Popiežiaus Pijaus XI didelius nuopelnus atgimstančiai Lietuvai po Pirmojo Pasaulinio karo, ir fakta, kad jis buvo vienintelis Popiežius asmeniškai pažinęs Lietuvą.

Suminėjau dar Milano Katalikų Universitetą ir jame dirbusią Dr. Agota Sidlauskaitę su Universiteto įkūrėju Tėvu Agostino Gemelli, ir dabartinę lietuvių kalbos dėstytoją Dr. Birutę Zindžiūtę Michelinį, prijungdamas visą eilę asmenų nusipelnusių Lietuvai įvairiomis studijomis, knygų leidimu, minėjimais, paskaitomis.

Užbaigdamas perskaiciau garsiojo italų poeto Giosuė Carducci maldą kurią jis perduota italų patrijų lupomis. Tik žodžius „Italia“, „Italiani“ pakeičiau „Lituania“, „Lituanii“-...Gražink Tėvyne, mirusiems, gyviesiems, už garuojantį kraują visuose laukuose. ...už garbę, Dieve, buvusiųpraityje, už kančias, Dieve, kurios yra dabar. Gražink Tėvyne, Dieve: gražink

Lietuvą Lietuviams!“ Užbaigus, visi atsistojo ir ilgai plojo Lietuvai.

Toliau kalbėjo žinomas deputatas Roberto Formigoni, Europos Parlamento narys. Jis iškėlė lietuvių kovas už savo teises ir nepalaužiamą ryžtą, atgauti pilną laisvę, įsipareigodamas remti visas galimas būdais jų žygius į nepriklausomybę tarptautiniuose forumuose.

Dr. Enzo Pellai, mokantis neblogai lietuviškai, nušvietė išsamiai Lietuvos atgimimo procesą ligi nepriklausomybės atgavimo ir pokarinę rezistenciją okupantams.

Donata Vicini, Pavia miesto Muzėjų direktorė, lankiusi Lietuvoje praėjusį metą ruošiant

savo mieste Lietuvos meno parodą, atsiliepė labai šiltais lietuvių ir jų krašta. Ją sužavėjo Vilnius, ypač senamiestis. Pasisakė laiminga pažinusi tokią tautą, darbščią ir svetingą tautą. Pakalbėjo plačiai apie Vilniaus Universitetą ir jo kultūrinius lobius. Paliko jai neišdildomą įspūdį profesorių ir studentų nuoširdumas, paslaugumas.

Minėjimą užbaigė inž. Camillo Ferrari, Kultūros Centro pirmininkas, pranešdamas kad yra planuojama išplėsti bičiulystės ryšius tarp Lombardijos srities ir Lietuvos.

Iškilmės buvo aprašytos spaudoje ir santrauką perduota per vietinę televiziją.

Pabaltiečių Tarybos pirmininkų pasitarimai

Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikų Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai Riutelis, Gorbunovas ir Landsbergis, birželio aštuntąją Jurlaloje paskelbė pareiškimą, kuriame išaiškinami respublikų nuolatinių gyventojų teisių ir laisvų vieningo įstatyminio reguliavimo principai. Pareiškime pažymima, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos nuolatinių gyventojų teisių ir laisvų vieningo įstatyminio reguliavimo pagrindas yra Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo Vienoje dalyvių baigiamasis dokumentas, kiti pripažinti tarptautiniai susitarimai. Pabaltijo respublikos rengdamos visus įstatyminius aktus vadovausis šiuose dokumentuose įtvirtintomis normomis, kurios reguliuoja užsienio šalių piliečių ir asmenų bei pilietybės teises ir laisves. Pabaltijo vyriausybės yra tos nuomonės, kad Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje

gyvenančių TSRS piliečių teisių ir laisvų nustatymas yra vienas iš derybų su TSRS objektu, ir svarstant šį klausimą jos sieks, kad būtų saugomi ir vystomi ekonominiai, socialiniai, kultūriniai ir humanitariniai Baltijos valstybių nuolatinių gyventojų ryšiai su jų istorine Tėvyne. Pabaltijo respublikos taip pat sieks sudaryti sąlygas, skatinančias nacionalinių mažumų etninį, kultūrinį, kalbinį ir religinį savitumą.

Jurlaloje posėdžiavę Baltijos valstybių tarybos dalyviai atskiru pareiškimu taip pat kreipėsi į Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją Kopenhagoje, įprašė, kad Pabaltijo klausimas būtų įrašytas į Paryžiuje įvyksiančio viršūnių susitikimo darbotvarkę. Kitu pareiškimu Baltijos valstybių taryba paragino pasaulio Parlamentus ir vyriausybes paremti Pabaltijo respublikų siekimą tapti Jungtinių Tautų ir kitų didžiųjų tarptautinių organizacijų narėmis. LRTV

Nobelio Taikos premija Vytautui Landsbergiui

Iš Jungtinių Amerikos Valstybių patiriama, kad aštuoniolika amerikiečių senatorių pasirašė ir pasiuntė laišką Norvegijos Parlamentui, siūlydami šiu metų Nobelio Taiko premiją paskirti Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui. Amerikiečiai senatoriai laiške Norvegijos Parlamentui rašo, jog Vytautas Landsbergis didžiai patarnavo taikos reikalui, nes kovoje už Lietuvos nepriklausomybę atkūrimą niekada nekurstė neapykantos ir

smurto priemonių panaudojimą, bet, priešingai, pats taikingai veikė už tautos laisvę ir nepriklausomybę ir savo pavyzdžiu kitus skatino vien tik taikingomis priemonėmis siekti Lietuvos nepriklausomybės atstovų ir įtvirtinimo. Kaip pastebi apžvalgininkai, savo tvirta ir nuoseklia laikysena Lietuvos nepriklausomybės klausimu, santūriai, bet drauge ir ryžtingu principingumu Vytautas Landsbergis yra tapęs už savo teises taikingai kovojančios lietuvių tautos gyvybės simboliu.

Ministras Juozas Urbšys

Buvęs nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys prancūzų žinių agentūrai duotame interview pasakė, kad jis su optimizmu žvelgia į Lietuvos ateitį. Jis pareiškė, kad drauge su visais lietuviais su džiaugsmu patyrė apie Lietuvos Aukščiausiosios tarybos paskelbtą nepriklausomybės atkūrimą, priminė, kad TSRS liaudies deputatų kongresas yra pasmerkęs Molotovo ir Ribbentropo paktą, dėl to Maskva privalėtų be jokių sunkumų pripažinti prieš 1939-uosius metus Lietuvoje buvusią

padėtį, taip pat pripažinti tebegaliojančiais su nepriklausoma Lietuva pasirašytuosius susitarimus, įskaitant taikos sutartį 1920-ais metais, kuria Sovietų Sąjunga pripažino Lietuvos suverenumą ir jos teritorijos neliečiamybę. Urbšys, betgi, pastebėjo, kad Kremlius šiandien elgiasi tartum būtų pamiršęs TSRS liaudies deputatų kongreso sprendimus. Ministro įsitikinimu, Lietuvos padėtį sustiprino Estijos ir Latvijos nepriklausomybės deklaracijos, taip pat tarptautinės viešosios nuomonės reiškiamas solidarumas Pabaltijo kraštams.

Procesijos Vilniaus gatvėmis

Iš Vilniaus telefonu kun. Jonas Kastytis Matulionis mums pranešė, kad atnaujamos tradicinės sostinės ir visų lietuvių bei geros valios žmonių procesijos Vilniaus gatvėmis. Skaitome pranešimo tekstą: „Birželio 14-ąją skelbiama tautos gedulo, vilties ir pasiryžimo diena. Šiemet ji sutampa su Devintimėmis - Kristaus Kūno ir Kraujo švente. Po penkiasdešimties metų atgaivinama tradicinė devintinių procesija Vilniaus gatvėmis. 12 valandą Katedros aikštėje Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius su vyskupais aukos šv. Mišias. Po jų bus atnaujintas 1934 metų Lietuvos paaugokojimas Svenciausijai Jėzaus Sirdžiai. Šventės procesija bus su keturiomis stotelėmis. Procesija Vilniaus gatvėmis judės tokia tvarka: iš Katedros aikštės pasukama į Pilies, Didžiąją, Aušros Vartų, Bazilijonų, Lazdynų Pelėdos, Rūdninkų, Vokiečių, Dominikonų, Universiteto gatvę, Daukanto aikštę, Talat-Kelpšos ir pabaiga vėlei Katedros aikštėje, kur giedamas himnas „Tave, Dieve, garbinam ...“ ir „Garbinkime Svenciausiąjį Sakramentą ...“

Kviečiame vilniečius ir visus Lietuvos geros valios žmones į šią tautos gedulo, vilties ir pasiryžimo dieną“.

Vilniaus Arkikatedra ir Vilniaus miesto Savivaldybės Taryba.

Europos vyskupų Sinodas

Vatikane pasibaigė Europos vyskupų konferencijų atstovų patariamasis susirinkimas, skirtas parengti Popiežiaus sušauktam neeiliniam Europos vyskupų Sinodui. Patariamajame susirinkime dalyvavo 40 asmenų, tarp jų 18-ka kardinolų, devyniolika arkivyskupų ir vyskupų, trijų vienuolių viršūninkai - saleziečių, jėzuitų ir bazilijonų. Rytų Europos kraštams atstovavo kardinolai ir vyskupai iš Jugoslavijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos, ukrainiečių vyriausiasis arkivyskupas kardinolas Lubachivskij, Minsko, Baltarusijoje, apaštalinis administratorius vyskups Kondrusevičius. Lietuvos, Latvijos ir Bulgarijos vyskupų atstovai negalėjo atvykti. Susirinkimo dalyviai jiems pasiuntė telegramas. Tris dienas posėdžiavę Europos vyskupų konferencijų atstovai išklauė pranešimus apie Bažnyčios ir religinę padėtį įvairiuose Europos kraštuose, ypač Centro bei Rytų Europoje, svarstė Bažnyčios uždavinius naujose, pasikeitusiose aplinkybėse, buvo iškelti siūlymai dėl neeilinio Europos vyskupų Sinodo temos ir laiko, dėl Sinodo narių rinkimo ir kvestinų stebėtojų- kitų krikščioniškų Bažnyčių atstovų. Patariamąjį susirinkimo darbų dokumentai buvo įteikti Šventajam Tėvi, kuris tris kartus asmeniškai dalyvavo susirinkimo posėdžiuose. Atidarymo posėdyje tartame žodyje Popiežius priminė Centro ir Rytų Europos religinių bendruomenių ir tautų patirtas kančias, niekad nenutrauktą kovą totalistinio režimo marksistinės ideologijos žlugimą ir ryšium su tuo Bažnyčiai atsiveriančias naujas galimybes nevaržomai vykdyti evangelizacijos misiją LRTV

Išvežtųjų minėjimas Melbourne

Pabaltiečių tremimų minėjimas Melbourne įvyko birželio 17d. Lietuviai minėjimą pradėjo iškilmingomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Dalyvavo organizacijos su savo vėliavomis ir su garbės sargybmis. Įeinančius į bažnyčią parapijos choras pasitiko su giesme „Malda už Tėvynę“. Chortui vadovavo Petras Morkūnas, vargonais palydėjo Zita Prašmutaitė. Kun. Dr. P. Daukyns atnašavo pamaldas ir buvo pasakytas šiam liūdnam minėjimui pritaikintas pamokslas.

Tolimesnis išvežtųjų minėjimas buvo tęsiamas Lietuvos namuose, kurį organizavo Pabaltiečių Taryba. Minėjimą atidarė Baltų Tarybos pirmininkas Janis Delins. Po savo įžanginės kalbos pagrindinei paskaitai pakvietė Dr. Stephen Wheatcroft, kuris yra Melbourne Universiteto direktorius Sovietų ir

Rytų Europos studijoms. Jis yra labai gerai susipažinęs su Rytų Europos ir Pabaltijo kraštų okupacija, trėmimais...

Prie minėjimo kalbų prisidėjo šie parlamentarai: Victor Perton MP, Charles Francis QC, David Perrin MP, Hon. Bruce Skeggs KCSJ MLC. David Perrin MP iniciatyva buvo suorganizuota peticija, kad Lietuva būtų pripažinta kaip Nepriklausoma valstybė.

Koncertinėje programos dalyje pirmiausia pasirodė Bronės Staugaitienės vadovaujama folklorine jaunesnių dainininkų grupė su dviem dainomis: „Nesprog žalias Ažuolė“ ir „Oi eisiu, eisiu“. Este Anne Kirss padainavo solo. Latvius Ivars Bergmanis pagrojo savo kompozicijos (Synthesiser). Lietuvaitės Birutė Kymantienė ir Vilija Mockutė padainavo duetą „Pabudome ir kelkime“.

Jungtinė Pabaltiečių grupė, kuria sudarė solistai: Birutė Kymantienė, Antra Kulnieks ir Robert Puksand. Muzikinę orkestro dalį sudarė: Martin Lukas - piano, Aleksas Brovedani - synthesiser, Andrius Pranckūnas - rhythm guitar, David Zenteks - bass guitar ir Tomas Zdanis - bugnai. Labai vykusiai buvo padainuota, pritariant orkestrui, „Bunda Baltija“. Susilaukė labai gausių plojimų ir buvo vėl pakartota.

Balys Stankunavičius padėjo Dr. Stephen Wheatcroft už prašingą paskaitą, padėjo minėtiems parlamentarams už padrašinančius žodžius, padėjo visiems taip gausiai atsilankiusiems į šį išvežtųjų minėjimą.

Minėjimas buvo užbaigtas, palydint pianinu Zita Prašmutaitėi, giedant Australijos, Estų, Latvių ir Lietuvos himnus. Dalyvis

Išvežtųjų minėjimas Hobarte

Kaip visada, išvežimų minėjimą surengė HELLP organizacijos komitetas. Kadaise minėdavome tą baisų įvykį viešuose susirinkimuose, demonstracinėse eisenose, bet prabėgę metai susendimo mus, sumažino skaičių galinčių atsilankyti ir šį kartą buvo surengtas tik pusės valandos budėjimas su žvakutėmis prie bažnyčios ir ekumėninės pamaldos. Budėjimo metu dalinome „Baltic News“, brošiuras apie Lietuvą, o pusę aštuonių sugūžėjome į bažnyčią, palikdami prie šaligatvio mirgančias žvakutes. Bažnyčia nevisai pilna, dauguma susirinkusių australai, keletas susėdęs iš kitų tautybių bendruomenių ir vis mažėjantis būrelis lietuvių, latvių ir estų.

Ekscelencija Arkivyskupas D'Arcy pradėjo pamaldas trumpa kalba apie Pabaltijo kraštus, jų tragediją ir masines deportacijas, kurias minėjome tą naktį. Po jo sekė dvasiškai įvairių religijų, skaitė maldas, evangelijas. Vargonai pripildė bažnyčią savo gaudimu. Dalia Kantvilaitė sugiedojo psalmes į kurias visi atsakinėjome - „Buk su manimi Viešpatie kada aš esu varge“. Pamaldų pabaigoje sugiedojo visų trijų Pabaltijo tautų himnus.

Po pamaldų, HELLP'o parengti užkandžiai - kavutė. Susitikome su mus remiančiais politikais: - Ray Groom, Bruce Goodluck, senatorius Brian Harradine, Michael Hodgeman. Nesimatė ne vieno darbo partijos atstovo.

Kiek arčiau suspažinome su Jo Ekscelencija arkivyskupu D'Arcy su kuriuo viešai susitikome tik antrą kartą. Su jo pirmataku Jo Ekscelencija a.a. Gillford Young palaikė labai glaudžius ryšius, atrodo, kad arkivyskupo D'Arcy asmeny irgi turėsime remėją ir užtarėją. S. Augustavičius

Gedulo dienos minėjimas

Tradicinis Tremimų minėjimas įvyko birželio 17 d. Latvių Namuose, kurį suruošė Jungtinis NSW Baltų Komitetas.

Estų, Latvių ir Lietuvčių jaunimas minėję savo tautų vėliavas. Rmties minutėje išklausėme God Save the Queen ir Advance Australia Fair himnus, kuriuos paskambino Bronius Kiveris. Minėjimą su komentarais atidarė Baltų Komiteto pirm. Vidvuds Koškins - latvis. V.Koškins įvadė nušvietė dabartinę padėtį Pabaltijos šalyse ir perskaitė gautą laišką iš Australijos Ministerio Pirmininko R.G.Hawke MP. R.G.Hawke pareiškė, kad yra padaryta diplomatinė spaudimų ir toliau yra daroma Sovietų organams dėl Lietuvos blokados ir nesiskaitymo su demokratiškai išrinkta Lietuvos valdžia. Liberalų opozicijos vadą John Hewson atstovavo Phil Ruddock (Shadow Minister Immigration and Ethnic Affairs). Pagrindinei paskaitai buvo atvykę iš Viktorijos senatorius Jim Short. Senatorius pernai metais buvo nuvykęs į Lietuvą ir Latviją. Lietuvoje dalyvavo pamaldose Vilniaus katedroje. Tais įspūdingais senatorius Short dar ir šiandien tebegyvena. Senatorius Short nepagailėjo gražių žodžių mažoms, bet kultūringoms ir gerai organizuotoms Baltijos tautų bendruomenėms. Džiaugėsi, kad nepalūžome kovoje prieš komunizmą, kur šiandien jau matome tos kovo rezultatus.

Po paskaitos sekė trumpa meninė programa. Scena buvo įspūdingai nušviesta skaidrių vaizdais iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Programoje Estų mišrus choras dirig. Kalev Mitt padainavo dvi estų kompozicijos dainas. Kadangi dalis latvių choro yra išvykę į Latvijos dainų šventę - jų choras šiais metais nedalyvavo. Latvius atstovavo solistė Inara Molinari ir smuikininkė Laura Ulrichs.

Koncertą užbaigė dalyvių visada laukiamas Lietuvos miršrus choras „Daina“ vad. Birutei Aleknaitei ir Justinui Ankiui. Akomponuojant Broniui Kiveriui ir Justinui Ankiui „Dainos“ choras padainavo „Laisvės Varpas“ A.Vanagaičio, „Sugryšiu Paguosti Tavęs“ M.K.Klajūno, „Malda“ J.Dambrasuko ir „Graži

Mūsų Zemė“ V.Juozapaičio. Pabaigai buvo trumpas scenos vaizdelis, kur Baltijos tautų jaunimas buvo saugomas ginkluoto, uniformuoto enkavedisto. Bronius Kiveris šios scenos dramatiškumui paskambino atitinkama muzika. Minėjimas buvo baigtas giedant visų trijų Baltijos tautų himnus.

Po minėjimo vyko kviesiniams svečiams arbatėlė, kur buvo pasikalbėta su atvykusiais parlamentarais ir kitų tautinių bendruomenių lyderais. Tenka apgailestauti, kad atsiranda ten ir visai nekviestų svečių, nieko neatstovaujančių. Rengėjai klausia, lietuvių atstovus, kas pakvietė šiuos

asmenis? Nesinorėtų tikėtis, kad šie asmenys yra toki vargšai ir neturi ką valgyti?

Tenka apgailestauti ir kitas faktas. Minėjime dalyvavo iš TFP žurnalo atstovai. Ši katalikų, antikomunistinė organizacija paskutinėmis žiniomis jau yra surinkusi 750 tūkstančių parašų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. TFP atstovas supažindintas su vienu latviu advokatu, kuris demonstratyviai bandė numesti jam įteiktą TFP žurnalą. Šio žurnalo ir tokios mums lietuviams atsidavusios organizacijos pranešimai, dėja, nerado vietos ir lietuviškoje Mūsų Pastogėje. Nedovanotina tiems, kurie atmeta, ar ignoruoja žmones, kurie dirba dėl Lietuvos daugiau nei mes patys. A.Kramilius

TAUTOS FONDAS

Birželio išvežimų minėjimo proga aukėjo Tautos Fondui \$100 Lukaitis Vincas; \$50 Kun.Dr. P. Daukyns, po \$20 A.Kalvaitienė, Pr.Mažylis, St.Ribačiauskienė, V.Stagis; \$10 M.Verbylienė, po \$5 V.Gabrielaitis, V.Sivickienė.

Latrobe Valley Seniūnijos lietuviai Tautos Fondui aukėjo: \$20 J.Seštokas, \$15 Veronika Rosato, po

\$10 V.M.Ališauskai, I.Bindokas, V.Koženiauskienė, A.J.Sabrinskai, S.A.Sabrinskai, po \$5 G.Baleiša, A.Vaišnys. Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams ir Seniūnei V.Koženiauskienei surinkusiai ir prisiuntusiai viso \$95.

Nuosirdus aciu aukotojams.

Tautos Fondo Atstovybė
Melbourne

Melbourne demonstruojant už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę. Nuotraukoje Brigita Karazijienė su plakatu: „Australija turi demokratiją. Kodėl Lietuva jos negali turėti?“

Baltijos Santarvė

Trijų Pabaltijo respublikų vadovai, pasėdėję Jurmaloje, Latvijoje, pakartojo pabaltiečių pasiryžimą bendromis, suderintomis jėgomis siekti visišką nepriklausomybę nuo Maskvos. Neseniai atkurto „Baltijos Santarvės“ dalyviai, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai, ministrai-pirmininkai ir užsienio reikalų ministrai, pasiuntė laišką Michailui Gorbačioviui. Jame pakartojama, kad trys Pabaltijos respublikos trokšta politinėmis priemonėmis ir dialogu su Maskva išspręsti Pabaltijo krizę, pažymima, kad derybas su Maskva pabaltiečiai trokšta vesti ne atskirai, bet drauge ir yra pasirengę tam tikslui sudaryti jungtinę delegaciją. „Baltijos Santarvės“ taryba taip pat kreipėsi į viso pasaulio Parlamentus ir vyriausybes, ragino jas paremti trijų Pabaltijo respublikų pageidavimą įsijungti į Jungtinių Tautų ir kitas didžiausias tarptautines organizacijas. Lietuvos, Latvijos ir Estijos aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai ir jų Bendradarbiai apžvelgė amerikiečių ir sovietų viršūnių susitikimo rezultatus, pilnai pritarė atsiestiems susitarimams nusiginklavimo klausimais, bet neigiamai įvertino prezidento Bush'o laikyseną Pabaltijo kraštų nepriklausomybės klausimu LRTV

Naujos šeimos

Gegužės 19d. St. John bažnyčioje Heidelberg susituokė Danutė Spokaitė (Spokevičiūtė) su Michael Coleman. Jungtinių apėigas pravedė kun. Dr. P. Dauknyš. Pamergė buvo Rožė Braniškaitė ir pabrolys Anthony Garvey. Prie altoriaus Danutė palydėjo jos brolis Dr. R. Spokas (Spokevičius) ir jaunojo sesutė Anne Curran. Bažnyčioje jausmingai grojo vargonais Mr. B. Andley.

Vestuvių puota vyko puošname Ashton House Reception. Svečius pasitiko String Quartet orkestras, grojant klasišką muziką. Jaunosius pasitiko jaunosios mamytė su jaunojo tėvais. Pagal lietuviška paprotį su duona, druska ir vynu.

Pabrolis Anthony Garvey pasveikino jaunosius ir supažindino su svečiais. Gausių sveikinimų buvo gauta iš Lietuvos, Amerikos, Kanados, Adelaidės ir iš Sydnejaus. Danutės brolis Dr. R. Spokas pasveikino jaunosius šeimos vardu ir jaunajam paminėjo, kad nuo šiandien jis yra priimtas į šią šeimą ir turės prisilaikyti lietuviškų papročių. Jaunojo brolis Philip Coleman taip pat pasveikino jaunosius jo šeimos vardu.

Jaunieji išreiškė savo padėką kun. Dr. P. Daukniui, svečiams, giminėms, o ypatingai tėvams. Kai Danutė išreiškė savo padėką mamytei už jos visus rūpesčius,

Dr. R. Spokas ir Dr. J. Osborne sukūrė šeimą balandžio 28d. Jungtinių apėigos įvyko St. Michael bažnyčioje Mount Dandenong. Puota vyko Kenlock Reception. Puotoje dalyvavo virš šimto svečių.

Jauniesiems linkime daug laimės ir šviesios ateities!

Seniūnijos darbai

ALB Sale Seniūnijos tautiečiams susirinkus metiniam susirinkimui, buvo perskaitytas ALB Krašto valdybos pirmininko laiškas, kur buvo skatinami lietuviai aukoti Lietuvos Atstatymo Fondui. Tam svarbiam tikslui buvo suaukota \$300 ir pinigai pasiūti Krašto valdybos išdėninkui. Taip pat labai svarbiam reikalui Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje buvo suaukota \$100 ir pinigai pasiūti ALK Federacijos valdybai. Ta pačia proga visų pritarimu buvo nutarta nupirkti „Tėviškės Aidų“ loterijai fantą - laikrodį.

Kaip ir kiekvienais metais ruošime Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą lapkričio mėnesį su lietuviškom pamaldom. Susitarta reguliariai lankyti sergantį Kostą Matukevičių, kuris randasi Sale miesto ligoninėje „Evelyn Wilson Wing“. Po susirinkimo buvo bendra vakarienė ir žinių pasidalinimas daugiausia kas vyksta Tėvynėje Lietuvoje. E.E

auklėjimą, mokslą, tai nebuvo to svečio, kuriam nebūtų išbyrėję ašaros.

Danutė yra labai gerai pažįstama Melbourno lietuviams. Būdama vos keturių metų, ji dalyvavo parapijos sekmadienio mokyklos minėjimuose. Būdama 10 metų amžiaus įstojo į „Dainos Sambūrio“ chorą ir dainavo su savo tėveliais visuose koncertuose ir Lietuvių Dienų suvažiavimuose. Su choru lankėsi Amerikoje ir Kanadoje. Dalyvavo Kanadoje Lietuvių dainų šventėje.

Danutė šoko tautinius šokius 16 metų. Yra užbaigusi parapijos sekmadienio mokyklą ir Lituanistininius kursus. Yra veikli skautė ir akademikė. Melbourno

sporto klube „Varpas“ žaidė krepšinį. Rašė į jaunimo laikraštį „Ateities Zingsniai“. Danutė gražiai kalba ir rašo lietuviškai. Laikosi visų lietuviškų papročių.

Danutė yra baigusi Catholic Ladies College ir studijavo La Trobe Universitete, įsigydamas Master of Science Degree. Dirba savo specialybėje. Danutė yra išrinkta į Australian Society of Microbiology komitetą ir yra sekcijos pirmininkė.

Jaunasis Michael yra baigęs Xavier College ir studijavo Monash Universitete ir yra įsigijęs Bachelor or Economics Majoring in Accountancy Degree ir dirba taip pat savo specialybėje.

Jauniesiems linkime gražios ir šviesios ateities! Dalyvė

Nedaug draugų net ir tarp radikalų

Siuo laiku, kai Lietuvai labai būtų reikalingi įtakingi asmenys Maskvoje, kurie galėtų materialiai arba diplomatinėje plotmėje padėti krašto laisvės siekiams, jie yra labai reikalingi, bet, deja jų nėra. Net ir opozicijos grupės, kurios kalba apie pilną demokratiją ir vakarietiško tipo ekonomiką, ko ir siekia Lietuva.

Yra ir tokių, kurie atvirai bijosi, kad Lietuvos elgesys nesustiprintų Kremliaus reakcionierių rankos. Sovietų parlamento pasikalbėjimuose su spaudos atstovais, kad jeigu Gorbačiovas nusistatytų panaudoti jėgą arba įvesti ypatingo meto stovį, vargu parlamente jam kas ir besipriešintų.

Pagal Maskvos politikų nuomonę Lietuva nejučiomis pati padarė sau nemažai žalos, nekrepdama dėmesio į Sovietų pažangiųjų sluoksnių nuomonę, neatkreipdama dėmesio į mažumų

nepasitikėjimą rytojui ir romantišką vieno šuolio nepriklausomybės siekimą.

Maskva panaudodama gal ir ne visai realybei atinkančią propagandą padidino respublikos politinę izoliaciją ir net sukėlė abejonių ar tikrai, nepriklausomybę paskelbusi vyriausybė, yra demokratiška.

Lietuviai yra nusivylę Vakaraus, ypatingai JAV-mis, kurios niekuomet nėra pripažinę Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Vakarų valstybės ir kraštai, kurie tik dabar yra išsilaisvinę iš Sovietų įtakos, ragino Maskvą pradėti kokias nors derybas su Lietuva, bet nebūdami tikri kaip ilgai išsilaikys nauja vyriausybė, o gal ir nenorėdami įžeisti Gorbačiovo, susilaukė nuo formalaus Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo.

Reuter, 1990.III.28

CANBERRA

ALB Canberros V-bai pritariant, Canberros „Ramovės“ skyriaus ramovėnai ėmėsi iniciatyvos įsteigti Nepriklausomos Lietuvos fondą Canberroje. Sudarytas administracinis fondo komitetas iš 3-jų ramovėnų: F. Borumas tel. 2485180 L. Budzinauskas tel. 2498728 ir J.Kovalskis tel. 2546287. Auką priima komiteto nariai ir p.Audronė Kovalskienė darbo valandomis Lietuvių klube tel. 2491801.

P pinigai bus laikomi Westpac banke, Dickson, A.C.T. „Independent Lithuania Fund“ sąskaitoje Nr.032730-511765 iki bus gauta nurodymų iš Lietuvos valdžios.

Džiugu paminėti, kad vos tik fondui atsidarius, dalyvavę pensininkai savo mėnesinėje sueigoje, suprasdami Lietuvos atsistatymo finansinius sunkumus, dosniai suaukavo \$1250.

Skelbiamos aukotojų pavardės ir kas ateityje bus daroma. Jei kas to nepageidautų, prašome pranešti fondo komitetui.

\$200 M.F. Borumai, \$150 O.Makūnienė, Po \$100 A.M.Svedai, V.M. Vilkaičiai, S.Kairys, E.S.Laurinoniai, V.B.Gružienė, L.Z.Budzinauskai, A.V.Simkai. Po \$50 B.Juodvalkis, R.Patašienė, G.Pėčiulevičius, J.Antanaitis.

Fondo Komitetas

Mūsų pagalba Lietuvai

Lietuvos vyriausybė ir jos gyventojai atlaikė sunkiausių savo krašto nepriklausomybės atstamov laikotarpi. Gėdinga Sovietų Sąjungos ekonominė blokada neprivertė lietuvių atsisakyti aspiracijų į laisvą gyvenimą. Byrančios imperijos vadas, įsitikinęs kad lietuvių nepriklausomybės noro nepalauž, jau ardo blokados užtvanas. Žada atstatyti naftos, dujų ir kitų žaliavų tiekimą.

Tuo sunkiu Lietuvai metu išeivija sujudo medžiaginiai padėti savo kraštui. Lietuvos pagalbai aukos duosniai plaukia į Australijos Lietuvių Bendruomenės išdus. Tie pinigai nelaikomi tik bankuose. Iš Australijos jau yra pasiūsta 20,000 (JAV) dolerių į Prancūziją vaistų prvežimui į Lietuvą. Krašto valdyba pasiuntė 5,000 dol., Adelaidės Apylinkė 5,000 dol. ir Melbourno Apylinkė 10,000 dol. (visi JAV doleriais).

Pagal Lietuvos ministrės pirmininkės Kazimieros Prunskienės nurodymą, į Lietuvos Nepriklausomybės Fondą Svedijos banke, Krašto valdyba siunčia 1,000 dolerių. Didesnės pinigų sumos bus siunčiamos vėliau, paaiškėjus kad pirmoji siunta tvarkingai pasiekė nurodytą sąskaitą.

ALB Krašto valdyba

V L A D A S STUIKEVIČIUS

Gusaro uniformoje, Lietuvoje atlikęs karinę tarnybą. Tai mūsų ALK Federacijos veiklus įgaliotinis Geelonge. Su žmona Elyva liepos 1d. mini Vedybų 58 metų sukaktį, o liepos 5d. mini savo amžiaus 78 metų sukaktį. Jiems abiems gausios Dievo palaimos. Valio! Ilgiausių metų jiems. Valio!

Melbourno Lietuvių Biblioteka

Gautos knygos: Tamaros Kalibataitės „Subatvarkaris“ su gaidomis, Vilnius 1989. A. Ubeikaitės „Lietuvių kalbotyra“ 1917-1929, literatūros rodyklė, Vilnius 1987. „Lietuvių liaudies dainos“, Vilnius, 1989. „Lietuvos karių kapai“, Klaipėda 1989. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 1989 metų leidiniai Romoj: Zenono Ivinskio „Rinkiniai raštai“ III, Lietuvių kovos su vokiečių riteriais XIII-XV amž. ir „Codex Medicenensis Seu Samogitiae Dioecesis“ Pars II/abi šias knygas redagavo Paulius Jatulis/.

Sias vertinga knygas bibliotekai aukojusiems geradariams nuoširdus ačiū.

J. Mikštas
bibliotekos vedėjas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančius Brolija liepos mėnesį meldžiasi, kad lietuviai kankiniai teiktų stiprybės visiems lietuviams ir veikėjams.

Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje dar aukojo \$100 Sale Seniūnija per Seniūnę E. Eskirtienę, \$50 Petras Mažylis ir \$20 V.O. Salkūnai. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja ALK Federacijos Valdyba.

Parapijos išlaikymui aukojo \$50 Leonas Bratiška, \$40 NN, \$30 E. Dudėnas ir \$25 Vytautas Matulaitis. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknyš.

Elena Opanavičienė, 63m. amžiaus, mirė birželio 24d. Caritas Christi ligoninėje. Giliame liūdesyje liko vyras Marius Opanavičius, dukterys Marija-Snieguolė ir Elena-Nijolė ir artimieji. Laidotuvės vyko Ortodoksų bažnyčioje birželio 27d. Teilsis Viešpaties Ramybėje.

Už a.a. Anuprą Rakštelį keturnedėlio šv. Mišios Lietuvos Kankinių koplyčioje lietuvių

Lietuvos Atstatymo Fondas

Lietuvos A tstatymo fondui iki šiol aukojo: \$500 Gintaro Tautinių Sokių Grupė Melbourn, \$350 Stasys ir Co, \$60 Albina ir Alfonsas Pužinskai, \$50 Pijus Vaičaitis, \$10 Karvelis. Visiems aukotojams nuoširdus aciu. A.Ramoškie

namuose liepos 14d. šeštadienį 2 val.

Geelonge lietuviškos pamaldos liepos 15d. sekmadienį 9.30 val šv. Jono bažnyčioje.

Paminklo pašventinimas ant a.a. Vlodo Končiaus kapo Springvale kapinėse liepos 14 d. šeštadienį, 12 val. susitikti atvykusiems prie Office įstaigos ir iš ten važiuojame prie kapo. Pašventinus visi vyksta į Lietuvos namus ir Lietuvos Kankinių koplyčioje bus šv. Mišios už velionį Vladą Končių. Pranešė Arnis Muceniekas.

Aukos Lietuvos Šalių Sąjungai Kaune

Stasys Lipčius atidarė sąskaitą „Talkoje“ 44-50 Errol St. North Melbourne. Sąskaitos Nr. 9326-01.

Mieli Sauliai ir Saulės ir mieli tautiečiai, prašome užėti į „Talką“ ir paremti nors maža auka Lietuvos Šalių Sąjungą Kaune. Stasys Ignatavičius Lietuvos Šalių sekretorius praneša, kad šaliai budi kiekvieną naktį prie Parlamento Rūmų ir Šalių Namų ir saugoja nuo užpuolimų. Stasys Lipčius jau yra paaukojęs \$177. Pinigai yra išsiųsti ir gauta padėka. „Talkoje“ paminėtoje sąskaitoje yra \$110. Šią sumą suaukojo: Petras Kinderis - \$50, Viktoras Sukevičius - \$20, O.A.Stimburienė - \$20, Balys Kryžanauskas DLK Margio Rinkt. Pirmininkas - \$20.

Aukos Lietuvos Šalių Sąjungai renka S. ir E.Lipčiai, 4 Elsie St. Bell Park, 3215. Tel. 052-783994.

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II liepos mėnesiui MA nariams skyrė sekančią intenciją: Kad intelektualai, mokslininkai, menininkai ir tie, kurie dirba universitetuose neštų Evangelijos sėklą kiekvienai kultūrai.

Trumpas rytmetinis aukojimas: Visa aukoju Tau, Sventiausioji Jėzaus Sirdiel

Malda už Krikščionišką kultūrą

Dievas sutvėrė žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą ir leido jį į pasaulį, kad jis kultivuotų jį ir jame viešpatuotų. Tam tikslui Dievas aprūpino žmogų įvairiausiomis dovanomis - protu ir vyresniškumu už kitus tvarinius ir taip pat davė jam pasaulį su visais jo ištekliais. Virš visko, žmogus gavo antgamtinę dovaną - malonę, kuria pasinadodamas jis pasiektų savyje dieviškąjį panašumą. Per visa žmonijos istoriją žmogus siekė tas dovanas išnaudoti pilnai ir to rezultate jis sukūrė didžiasias civilizacijas, kaip kinų, indijos, egiptų, graikų ar romėnų.

Kristus atėjo į pasaulį duoti žmogui naują inspiraciją. Jėzus įžengdamas į mūsų istoriją, dalyvauja žmonijos paskirtyje, jos pažangoje, jos kultūroje, išskiriant nuodėmę. Antroje krikščionybės tūkstantmečio pabaigos kryžkelėje gyvenimas visose srityse labai susikomplicavo. Todėl iššaukimas žmogui būti žmogumi nepaprastai sustiprėja ir išryškėja. Žmogaus asmenybei yra charakteringa, kad

jis pasiekia tikrą ir pilną žmogiškumą per kultūrą, t.y. pasinaudojant ir ugdant jam duotas natūralias dovanas ir dvasines vertybes. Išvadoje prieiname prie krikščioniškos kultūros reikalo ir jos vaidmenį žmonijai.

Kadangi sritis, kurioje vyksta dialogas tarp Evangelijos ir kultūros yra taip plati ir įvairi, tad Bažnyčia, siekdama sukrikščioninti kultūrą naudojasi tomis priemonėmis, kurios tą kultūrą kuria, būtent mokslininkais, tyrinėtojais, menininkais, universitetų žmonėmis, visuomenės formuotojais ir pan. Tie žmonės, patys gyvendami Evangelijos dėsniais tą Evangelija perduoda ir tai kultūros sričiai, kurioje jie dirba.

Apimtis visų tų reikalų, dėl kurių Sv. Tėvas kviečia mus melstis yra begaliniai plati. Mūsų maldos reikalingos tam, kad visi tie žmonės - intelektualai, mokslininkai, tyrinėtojai, menininkai, kurie puoselėja grožį visoje meno srityse, universitetų darbuotojai, galėtų sėti Evangelijos sėklą visose kultūrose ir kad jiems būtų sudarytos tinkamos sąlygos jų darbui.

Mūsų parama, ypač mūsų malda visuomet buvo ir yra reikalinga tiems, kurie yra pirmose eilėse šiame kultūros persunkimo krikščioniška dvasia darbe. Ypatinai šio tūkstantmečio pabaigoje, turint prieš akis nežinomus ateities prospektus ateities kultūrai ir tuo labiau šiuo momentu, kuriame yra lemiamas žmonijos likimas. (Pagal Pontigal Council for Culture)

Kun. S. Gaidelis SJ

Šimtametė lietuvė

Sydnejaus Bankstown laikraštis „The Torch“ gegužės 30d. laidoje idėjo šią nuotrauką Jievos Mauragienės, jai dabar sulaukus jau 101 metus amžiaus. Australų laikraštis rašo, kad J. Mauragienė pernai su šimtmečiu amžiaus sveikino Karalienė Elizabeth, ministeris pirmininkas Mr Hawke, generalinis gubernatorius Sir. D. Martin, išdininkas Paul Keating, Bankstown mayoras Stramborg. Ji yra penkių generacijų motina ir visi jos vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai, pro-pro vaikaičiai yra tvirti lietuviai, lietuviškas šeimas sukūrę ir jie savo vaikus lietuviškai auklėja, jie visi gyvena Australijoje. Paklausta, kaip jai gerai sekasi, ji atsakė, kad už visus savo vaikus meldžiasi kiekvieną dieną, kad jie lietuviškai išliktų kad pamatytų savo Tėvynę Lietuvą laisvą.

TAUTOS FONDAS

Adelaidė

Vasario 16-to proga per T.F. Igaliotinę V.Vitkūniene adelaidskiai aukojo Lietuvos laisvės reikalams.

\$100 arch. Ant. Lapšys. Po \$20 Kun. J.Petraitis, A.Stakaitis, J.Langevičius, I.Vadeikis. Po \$10 K.Razanauskas, J.S.Bardauskai, D.Kutkaitė, P.Kazla, O.Gudaitienė, P.S.Pusdešriai, P.M.Stasaičiai, J.Janilionienė, S.Siurblys. O.Sudintienė, J.I.Lapšiai, A.Vikienė, A.Strimaitienė, C.Paulėnas, V.Janulis, B.E.Dukai, J.Šoškus, M.Intienė, V.Kiverienė. Po \$5 P.Laucius, P.Kuišys, A.Zakarevičienė, A.Kazlauskienė, P.Horak, L.Pimpė, A.Vidugiris, V.Dumčius, Andr. Vitkūnas, p. Lenktytė-Juozaitytė (Kaunas), A.Jucius, V.Germanas, J.Stankevičius. Po \$ J.Paškauskas.

Sydnejs

Trėmimų minėjimo Lietuvių bendruomenėje proga Sydnejų tautiečiai aukojo Lietuvos Atstatymo fondui:

\$1000 Prel. P.Butkus MBE. Po \$50 A.L.Kramiliai, A.Cesnavičius, V.J.Venclovi. \$25 M.Statkienė. Po \$20 Vl.Račkauskas, T.Amber, Dr. B.Vingilis, S.Jarmalauskas, A.Jokantas, A.O.Lėveriai, N.Liutikaitė, P.Armonas, J.E.Cerniauskai, \$15 Petras Burokas.

Po \$10 A.Prašmutas, V.Račiūnas, V.Kondrackas, J.Makūnas, A.Zilyis, P.E.Nagias, N.N.B.Paskočimas, R.Zablockis, T.Vaičiurgienė, J.J.Skuodai, L.Pūkys, J.Gudaitis, V.Patašius, Z.A.Storpirščiai, J.Maksvytis, S.Sauseris. Po \$5 B.Ropienė, M.J., J.S.Grybai, A.Ulcinas, B.Zalys, J.Zinkus, N.N., Ad.Laukaitis, V.Jasiūnienė, A.Savickienė, P.Laurinaitis, Pr.Antanaitis, G.Grybaitė, O.Zukausienė. \$4 K.L.Ankai.

Dėkojame rinkėjams Dr. B.Vingiliui, N.Vaičiurgytei, L.Kramilienei ir visiems aukotojams. Auka didelė, ar maža simbolizuoja mūsų pritarimą atgimstančiai Lietuvai.

A.Kramilius, Tautos Fondo Izd.

Aukos - Lietuvos Tautiniam Olimpiniam Komitetui

L.T.O.K.-tui aukojo: „Bičiulė“ (Vic) - \$300, A.Gudelis (Adelaidė) - \$10. A.a. E.Borjerienei mirus, vietoj gėlių Jonavičių šeima - \$50, J.Sadauskas - \$20, V.Ratkevičius - \$10.

L.T.O.K.-to vardu nuoširdžiai dėkoju visiems aukotojams, ypatingai „Bičiulei“ iš Viktorijos už tokią stambią auką.

Su gilia padėka, J.Jonavičius, Igaliotinis Australijoje.

A. † A. Elenai Opanavičienei

mirus, nuoširdžiai užjaučiame giliame liūdesyje likusi jos vyrą Marių Opanavičių, ilgametį „Tėviškės Aidų“ spausdinimo darbuotoją. Kartu liūdėdami.

ALK Federacijos Valdyba

A. † A. Jurgiui Vasiliauskui

mirus nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Genovaitę, buvusią „Lituania“ dirigentę ir jos šeimą. Netekus vyro ir tėvo šiose skaudžiose valandose liūdime kartu.

Sydney Choras „Daina“ ir dirigentai

A. † A. Juozui Kvietelaičiui

netikėtai mirus, nuoširdžiai užjuojantį reikiame jo puseserei Joanai Petrauskienei, jo vaikams, giminėms ir visiems artimiesiems.

DLK Vytenio Šalių Kuopa

ADELAIDE

Siupinys

Besirutuliojantiems įvykiams Lietuvoje vis daugiau sukelti kiekvienam lietuviui rūpescio tautos valstybine nepriklausomybe ir Kremliaus blokados varžtams vis labiau spaudžiant Tėvynėje esančius, Lietuva mums visiems virto pačiu didžiausiu rūpesciu, jame paskandindama mūsų asmeniskus rūpestelius, o iš dalies ir mūsų organizacinę veiklą. Kada širdis ir mintis Lietuvoje, nera lengva jas susigrąžinti į save, o tas širdies ir rūpestingumo trūkumas atsiliepia ir mūsų renginiuose atmesinumui bei neišbaigtumu, nes jie ruošiami ne iš širdies, bet daugiau iš reikalo, stengiantis išlaikyti organizacijos tradicijas ir nepalikti skylės iš anksto sudarytame parengimų kalendoriuje.

Birželio 2d. Liet. Kat. centro salėje įvyko Adel. Liet. Kat. Moterų dr.-jos suruoštas Siupinys. Tradicinis, iš eilės trisdešimt pirmas. Siupinio programa paruošė su rež. V. Opulskio talka ir pravedė dr.-jos pirm. E. Bulienė. Programa pradėta tradiciniu katilo maišymu ir Nemuno dukrų nuotaikingai padainuotomis dainomis. Kvintetui vadovauja S. Pusdešrienė. Akompanavo N. Stapleton. Dviejuose E. Bulienės parašytuose scenos vaideliuose „Troškimai“ ir „Linkėjimai“ aukštu filosofiniu stiliumi buvo žvilgerėta į žmogaus asmenines ir net Australijos politines problemas. Vaidino E. Bulienė, V. Skidzevičius ir V. Nekrošius. Savos fejtoninės kūrybos paskaitė V. Janulis - „Zvilgnis medžio viršūnė“, ir porą dalykelių: „Laiškas draugei“ ir „Vegetaras“ - K. Vanagienė. Bene stipriausias ir fejtoniškausias buvo minėtas „Laiškas draugei“, kuriame šypnelėta iš senatvėje pasilpusios atminties. Pamačiusi veidrodyje save naktiniuose marškiniuose, niekaip neprisimena, ar ji ką tik atsikėlusi, ar ruošiasi gulti. Kūrybos iš Lietuvos paskaitė N. Skidzevičius. Ypač pirmasis - J. Cesnulevičiaus „Pas mus viskas geriau“ buvo daug, daug perilgas. V. Ratkevičiaus ir E. Bulienės inscenuota „Radijo valandėlė“ buvo bespalvė, pretenduojanti į tautosakos dainų studiją. Eilėraščių „Nepriklausomybės litas“ padeklamavo p. Pečiulis. Kupletus padainavo V. Straukas ir V.

Opulskis. Keturis tautinius šokius pašoko lengvai skriejančios Adelaidės moterų ansamblio šokėjos, vadovaujamos Br. Lapšienės. Siupinio programa užbaigta klebono kun. J. Petraičio žodžiu ir dr.-jos pirm. E. Bulienės padėka programos atlikėjams.

Siupinys įvyko. Ačiū pirm. E. Bulienei. Tradicija nenutraukta. Tačiau ta pati programa galėjo būti daug stipresnė, daug įtaigesnė, jei į ją būtų buvę įdėta daugiau rūpestingumo, daugiau darbo, daugiau širdies.

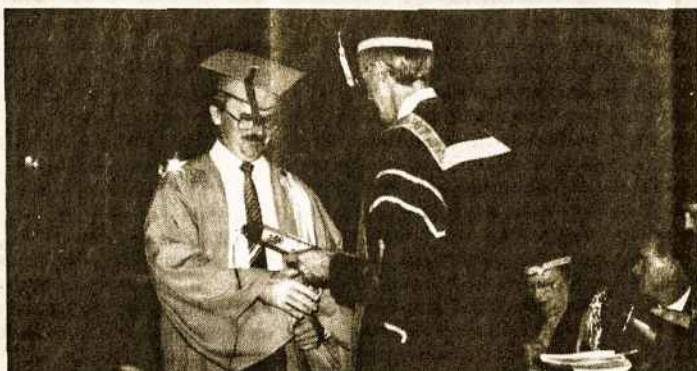
Siupino reklamose buvo pranešta, kad vakaro visas pelnas bus paskirtas blokados spaudžiamai Lietuvai. Gal tai prisidėjo, kad renginyje dalyvavo tikrai gražūs skaičius tautiečių - virš šimto.

Pr. P.

Lietuvos ekonominė katastrofa

Lietuvai grėšia ekonominė katastrofa, pažymėjo Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas Kopenhagoje įvykusioje spaudos konferencijoje. Joje kalbėjo taip pat Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrai drauge su Algirdu Saudargu atvykę į Kopenhagą ryšium su čia posėdžiaujančia Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija žmogaus teisių klausimais. Saudargas griežtai pasmerkė Sovietų Sąjungos Lietuvai paskelbtą ekonominę blokadą, ją aptarė kaip didelės valstybės prieš mažą tautą vykdomą ekonominę karą. Ministras pasakė, kad Lietuvoje labai trūksta medikamentų, degalų, kai kurių maisto produktų, beveik 66-i tūkstančiai žmonių dėl ekonominės blokados liko be darbo (iš jų 43 tūkstančiai pramonės įmonių darbininkų). Lietuvos respublikos biudžetui blokada sukėlė 80 milijonų rublių nuostolio. Nuo balandžio 16-os dienos Lietuva gauna tik 16-ką procentų jai reikalingų gamtinių dujų, išeikvojamos paskutinės degalų atsargos, kurių, pasak ministro, pakaks galbūt liki birželio dvidešimtosios. Saudargas taip pat pažymėjo, kad sovietinė valdžia taip pat smarkiai varžo svetimšalių keliones į Lietuvą. Nuo balandžio 17-os ligi gegužės 28-osios sovietai atsisakė išduoti 227-iem svetimšaliams įvažiavimo į Lietuvą vizas. LRTV

ARŪNAS - JOHN ČESNA

Arūnas - John Česna baigė Švento Bernardo Kolegiją, West Essendon, Melbourne. Baigė Griffith universitetą Brisbanėje. Birželio mėn. 6d. 1990m. gavo diplomą Bachelor of Commerce.

Bolševizmo aukų atminimas

Sydnejaus Lietuvių bendruomenė minėjo birželio trėmimus gegužės 10 d. Minėjimą pagal nusistovėjusią tradiciją ruošė Tautos Fondo Atstovybė. Sergantį Prel. P. Butkų pavadavo kun. P. Martūzas atlaikydamas šv. mišias už Lietuvos kankinius. Savo jautriu patrijotiniu pamokslu kun. Martūzas mus nuvedė į okupanto bato prispaustą Lietuvą. Organizuotai su vėliavomis dalyvavo ramovėnai ir šauliai, giedojo Dainos choras vad. Justinui Ankiui.

Po pamaldų Lietuvių klube 2.30 val. p.p. įvyko viešas minėjimas. Minėjimą pradėjo Sydnėjaus moterų „Sutartinė“ giedant Rūpintojėlio skundas. Šiai dienai invokacija skaitė kun. P. Martūzas. Po invokacijos „Sutartinė“ padainavo, „Plaukia antelė“, „Oi ažuole“ ir

„Tremtinio malda“.

Šių dienų tema paskaitą skaitė Dr. Ramutis Zakarevičius. Savą kurybą „Mus jungia Lietuva“ skaitė mūsų Sydnėjū nepakeičiamas poetas Juozas Almis Juragis, kuris visada randa laiko ir jėgų.

Dainos choras vad. Birutei Aleknaitei ir Justinui Ankiui padainavo „Laisvės Varpas“ A. Vanagaičio, „Sugryšiu paguosti Tavęs“ M.K. Klajūno, dirg. Justinas Ankus. „Malda“ J. Dambrausko ir „Graži mūsų žemė“ V. Juozapaičio, dirig. Birutė Aleknaite ir akomponavo Justinas Ankus. Sekė Dr. B. Vingilio Tautos Fondo vicepirm. padėkos žodis ir po jo minėjimas baigtas bendrai giedant Tautos Himną. Minėjimą pravedė Tautos Fondo valdybos narė Nijolė Vaičiurytė. kor.

Sydnejaus „Sutartinė“ Trėmimų minėjimų programoje 1990.VI.10 Lietuvių klube.

SYDNĖJAUS KRONIKA

Mirusieji

A † A Kazimieras Burneikis Gegužės 16 d. palaidotas 87 metų Kazimieras Burneikis buvęs Lietuvos kariuomenės leitenantas, kilimo iš Telšių. Lietuvoje buvo neapleido ir Australijoje. Velionis ilgus metus buvo silpnos sveikatos ir paskutiniu metu buvo amputuota koja.

Prel. P. Butkus atliko gedulingas pamaldas ir jautriu žodžiu prabėgo velionies ilgą gyvenimą.

Liūdesyje paliko sūnus

Algimantas ir Rimantas su šeimomis. Sūnus Algimantas ir jo šeima ypatingai veikli mūsų bendruomenėje. Jiems mūsų užuojauta, o velioniai Amžino atilsio.

A † A Stefanija Dauginienė Birželio 4 d. mirė Chester Hill gyvenusi apie 80 metų Stefanija Dauginienė. Palaidota birželio 6 d. Rockwoodo Lietuvių sekcijos kapuose prie anksčiau mirusio vyro. Šeimos neturėjo. Palaidojimu rūpinosi Stasys Norvilaitis. Religines apeigas atliko kun. P. Martūzas. Išsėkis Ramybėje. kor.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

KLUBO VALANDOS:

Pirmd., trečiad., ketvird.,	5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS	
Penktadieniai	5 - 11.30 val.
Šeštadieniai	2 - 12.30 val.
Sekmdieniai	12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvird., penktad., ir šeštad	nuo 6. val.
Sekmdieniai	nuo 1. val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Skanus ir pigus valgis kiekvieną TREČIADIENĮ nuo 6.00 iki 8.00 val. Kaina \$6.
ŠEŠTADIENĮ nuo 1.00 iki 3.00 val. Kaina \$4.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.